

1 (3)

KIRKKO KAIKILLE

HUONOKUULOISET JA KUUROUTUNEET SEURAKUNTALAISET

KEITÄ HE OVAT JA PALJONKO HEITÄ ON

Huonokuuloisia on Pohjoismaissa noin 15 % yli 45-vuotiaista ja heidän määränsä kasvaa lähivuosina. Työikäisistä kahdeksalla prosentilla ja eläkeikäisistä joka kolmannella on ongelmia kuulon kanssa. Suomessa huonokuuloisia noin 740 000, joista vaikeasti huonokuuloisia noin 10 000, kuuroutuneita noin 3 000 ja kuuroja noin 5000. Näin ollen jumalanpalveluksissa ja seurakunnan muissa tilaisuuksissa on suuri joukko ihmisiä, joilla on vaikeuksia kuulla. Kuulon heikkeneminen tai menettäminen vaikuttaa ihmisen henkiseen hyvinvointiin ja vuorovaikutukseen toisten kanssa. Siksi on tärkeää seurakunnassa huolehtia yhteyden säilymisestä, etteivät huonokuuloiset ja kuuroutuneet seurakuntalaiset luovuta ja syrjäydy.

KYSE ON KOMMUNIKOINNISTA

Kuulovamma vaikuttaa aina kommunikaatioon. Kuuroutuneet ovat äidinkieleltään suomen- tai ruotsinkielisiä ja käyttävät kommunikoinnissaan kirjoittamista ja/tai kirjoitustulkkausta. Monet heistä ovat myös taitavia huulitalukijoita ja tulevat toimeen kahdenkeskisessä keskustelussa puhumalla itse ja lukemalla toista huulilta. Huonokuuloisista monet käyttävät kuulokojetta, joka auttaa heitä selviytymään vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Kuurot ovat ensikieleltään viittomakielisiä ja käyttävät pääasiassa viittomakieltä. Hekin voivat kommunikoida kirjoittamalla.

SEURAKUNNAN TOIMITILAT

Kirkkojen kaikuisuus vaikeuttaa usein kuulemista. Kaikuisa tila toimii hyvin musiikkiesityksissä, mutta puheen ymmärtämistä pitkä jälkikaiku häiritsee ja esimerkiksi kiviset seinät voivat aiheuttaa puheen puuroutumista. Pitkä matka alttarilta ja saarnastuolista penkkeihin sekä pylväät tai muut näkyvyyttä haittaavat esteet aiheuttavat sen, että huulitalukeminenkaan ei tue puheen ymmärtämistä. Lisäksi kaikenlainen taustamelu vaikeuttaa kuulemista.

Toimivalla äänentoistojärjestelmällä voidaan kuuluvuutta parantaa. Useimmissa kirkkoissa on induktiivinen äänensiirtojärjestelmä eli tilaan on asennettu ns. kuunteluvahvistin eli induktiosihnukka, jonka avulla kuulokojetta käyttävät henkilöt kuulevat häiriöttömästi laitteen ollessa T-asennossa. Silmukan toimivuudesta on huolehdittava ja sen tähden henkilökunnan on oltava perillä sen toiminnasta. Tilat, joissa on induktiosilmukkajärjestelmä, on merkittävä selvästi esillä olevalla T-tunnuksella. Nähtävillä on hyvä olla kartta, josta näkyy, missä pain tilaa on paras kuuluvuus. Niissä seurakunnan tiloissa, esimerkiksi siunauskappeleissa, seurakuntasaleissa ja leirikeskuksissa, joissa ei ole kiinteää induktiosilmukkaa, voidaan käyttää mukana kannettavaa ns. salkkumallia. Puhujan on aina käytettävä mikrofonia, jotta induktiosilmukasta on apua kuulokojen käyttäjille.

PUHUJA

Tärkein viestinnän väline on toinen ihminen. Ulkoisten häiriötekijöiden poistaminen auttaa viestin perillemeno, mutta ei aina riittävästi. On kiinnitettävä huomiota siihen, kuinka puhutaan. Selkeä lauserakenne, riittävä tauotus, sopivan rauhallinen puherytmi, normaali äänen voimakkuus, huolellinen artikulointi sekä kokonaisvaltainen viestintä, jossa äänenpainot, ilmeet ja eleet tukevat puhetta, auttavat ratkaisevasti sanoman ymmärtämistä. On myös huolehdittava katsekontaktin säilymisestä puhujan.

KOMMUNIKAATIOMENETELMIÄ

Huulitaluku on puheen ymmärtämistä näön avulla puhujan suun, huulten ja kielen liikkeista sekä kasvojen ilmeistä. Ulkoiset olosuhteet valaistus, etäisyys, katsekontakti sekä sanoman tutuus auttavat harjaantunutta huulitalukijaa saamaan lähes kaikesta selvän.

Sormiaakkosviestinta on huulitaluvun tukimenetelmä, jossa puhujan selvä huulio on välttämätön. Viestinnässä käytetään viittomakielen sormiaakkosia siten, että sanan alkukirjain tai vaikeammat sanat sormitetaan kokonaan.

Viitotussa puheessa käytetään viittomakielen viittomia puhutun kielen sanajärjestystä ja lauserakennetta seuraten. Aikuisena kuuroutuneet voivat kommunikoida tällä menetelmällä.

Mikäli henkilö ei osaa edellä mainittuja menetelmiä tai halutaan varmistaa viestin perillemeno, käytetään kirjoittamista. Kirjoitustulkauksessa esimerkiksi tietokoneella kirjoitetaan kaikki puheenvuorot, jotka luetaan monitorista tai valkokankaalta. On mahdollista käyttää myös piirtoheitinkalvoja, joille keskeiset asiat on kirjoitettu tai saarna voidaan monistaa jaettavaksi. Kannettava tietokone tai dataprojektori ovat nykYTEKNIIKAN apuvälineitä kirjoitustulkauksessa.

KUN SEURAKUNTALAISESI EI KUULE HYVIN TAI EI KUULE LAINKAAN

- Kiinnitä hänen huomionsa itseesi ennen kuin alat puhua.
- Ota huomioon, että taustamelu vaikeuttaa kuulemistasi.
- Puhu rauhallisesti ja selkeästi
- Käytä normaalia äänenvoimakkuutta.

- Huolehdi, että kasvosi ja suun liikkeet näkyvät, sillä kuulovammainen henkilö täydentää kuuloaan näköaistilla.
- Oikaise väärinkäsitykset välittömästi. Selvennä asiaasi kirjoittamalla.

TAVOITTEENA KIRKKO KAIKILLE, KEINOINA

1. SEURAKUNNAN TOIMITILOJEN KARTOITUS
2. VASTUUHENKILÖ HUOLEHTIMAAN ÄÄNENTOISTON JA INDUKTIOSILMUKAN TOIMINNASTA
3. TYÖNTEKIJÖIDEN KOULUTUS
4. YHTEISTYÖ KUULONHUOLTOLIITON PAIKALLISYHDISTYKSEN KANSSA

LISÄTIETOJA

KUULONHUOLTOLIITTO RY

Ilkantie 4

00400 HELSINKI

09 58031

www.kuulonhuoltoliitto.fi

Riitta Kuusi

KDY, PL 185

00161 HELSINKI

09 1802269, 050 3006353

riitta.kuusi@evl.fi

KIRKKOHALLITUS

Risto Junttila

Riitta Kuusi

ISSN 0781-9501

Painopaikka: Kirkkohallituksen monistamo